

Pieter van Regteren Altena nieuwe deken Amsterdamse Orde:

“De deken is tenslotte geen solist”

Met ingang van woensdag 30 oktober 2013 heeft Pieter van Regteren Altena de ‘dekenfakkel’ van Germ Kemper overgenomen. Tijdens de jaarvergadering van de Amsterdamse Orde van Advocaten is Kemper op die datum, na zes waardevolle jaren, afgetreden. Kort voor de jaarvergadering sprak het Amsterdams Balie Bulletin Van Regteren Altena over zijn benoeming en zijn gedachten over de vernieuwde stagiaireopleiding, het toezicht op de advocatuur en de gefinancierde rechtshulp. Kortom: een sneak preview in de keuken van de deken.

Lorentz Bults & Yvette Kouwenberg

*M*Maar eerst gaan we even terug in de tijd. Van Regteren Altena (60) is sinds 1980 advocaat. Nieuwsgierig naar zijn overwegingen om rechten te gaan studeren, blijkt de rechtenstudie opmerkelijk genoeg niet zijn eerste keus te zijn geweest. Dat was de studie medicijnen, bekent Van Regteren Altena. “Tot drie maal toe heb ik meegedaan aan de loting. Nadat ik het eerste jaar was uitgeloot, heb ik een tijdje als broeder gewerkt. In het daarop volgende jaar werd ik opnieuw uitgeloot. Wel had ik destijds de rechtenstudie als alternatief opgegeven. Daar ben ik toen maar mee begonnen, vanuit de gedachte dat ik daarmee alsnog alle kanten op zou kunnen. Naast mijn rechtenstudie volgde ik in die tijd ook een aantal colleges bij medicijnen. *Op het moment dat*

ik bij de derde poging wel voor medicijnen werd ingeloot, kwam ik eigenlijk tot de conclusie dat ik de colleges bij rechten toch leuker vond. Zodoende heb ik ervoor gekozen om het bij rechten te houden.”

Na vijf jaar bij toen nog Houthoff c.s. advocaten is Van Regteren Altena bij Van Doorne en Sjollema, tegenwoordig Van Doorne, aan de slag gegaan. Sinds 1985 is hij aan dit kantoor verbonden in de proces- en verzekeringspraktijk, vanaf 1988 als partner. Daarnaast is Van Regteren Altena al jarenlang actief binnen de Orde. Zo is hij liefst 10 jaar hoofdredacteur geweest van het Amsterdams Balie Bulletin: “Dat was toen meer een informatie- en mededelingenblaadje, wat in de jaren ’80 is ontstaan toen

de Orde en de Jonge Balie de handen ineen sloegen. Eigenlijk is mijn carrière binnen de Orde daar begonnen”. Daarnaast is Van Regteren Altena jarenlang lid geweest van het College van Afgevaardigden, waarna hij – nu ruim zes jaar terug – overstapte naar de Raad van Toezicht: “Als je in de Raad van Toezicht zit, ga je automatisch uit het College van Afgevaardigden.” En dan tot slot natuurlijk de aanleiding voor dit interview: zijn benoeming als nieuwe lokale deken van de Amsterdamse Orde, per 30 oktober 2013. Gezien zijn staat van dienst maakt Van Regteren Altena dus alles behalve zijn entree in de Orde.

Betekent zijn benoeming als deken nu eigenlijk dat hij afscheid moet nemen van zijn praktijk? Van Regteren Altena: “In de praktijk blijkt dat het dekenschap in Amsterdam tegenwoordig een full-time functie is omdat de Amsterdamse Balie landelijk gezien toch de grootste ‘advocatendichtheid’ heeft. Germ Kemper was eigenlijk de eerste die zich na zijn benoeming uitsluitend met het dekenschap is gaan bezighouden. Dat heeft hij maar liefst zes jaar lang formidabel gedaan. Om mij volledig op het dekenschap toe te kunnen leggen heb ik mijn praktijk daarom vrijwel volledig overgedragen aan twee jonge enthousiaste collega-partners. Wel heb ik de afspraak gemaakt dat ik een paar omvangrijke zaken zelf af zal maken. Dat is op de eerste plaats vooral wenselijk voor de betreffende cliënten, het gaat vooral om complexe en langlopende medische tuchtdossiers en langlopende procedures. Het is in dat soort precare zaken niet prettig als er van advocaat gewisseld zou worden, terwijl de trein al lang en breed op stoom is. Eerlijkheid gebiedt echter dat ik het voor een deel ook voor mijzelf doe, omdat ik het gewoon leuk vind om nog bij de praktijk betrokken te blijven. Het is echter niet de bedoeling dat ik na mijn termijn als deken weer terugkeer in de praktijk. Daarvoor ben ik er dan te lang uit.”

De vraag rijst of er zoiets is als een – al dan niet informele – vaste termijn voor het

dekenschap, maar het antwoord daarop is ontkennend. “Gebruikelijk is echter wel dat je het minimaal een paar jaar doet, meestal zo drie tot vier jaar. Dus in dat opzicht kun je zeggen dat Kemper een indrukwekkende ‘dubbele termijn’ heeft gediend”. Voor minder dan drie jaar vindt Van Regteren Altena het niet zo zinvol om de dekentaak op zich te nemen. *“Anders moet je daags na je benoeming meteen al als een haas op zoek naar een opvolger”*, grapt hij.

De functieoverdracht van Kemper aan Van Regteren Altena is, zoals hij het zelf noemt, ‘geruisloos’ verlopen: “Om die reden ben ik al enige tijd met regelmaat op het Bureau van de Orde aanwezig voor overleg, om mee te draaien in de day-to-day business en om alvast thuis te raken in de dossiers die spelen. Nu ben ik natuurlijk ook al zo’n drie jaar waarnemend deken binnen de Raad van Toezicht. Vanuit die rol is het dekensterrein mij niet vreemd. Zo neemt een waarnemend deken regelmatig ook de beëdigingen

voor zijn rekening en heb je besprekingen op de rechtbank en het OM. Je weet daarom precies wat er binnen de plaatselijke Orde speelt. Daar komt bij dat het team van het Bureau van de Amsterdamse Orde met zo’n zo mensen, onder aanvoering van Agaath Reijnders-Sluis, gewoon ontzettend goed is georganiseerd. Zonder hen zou het een ondoenlijke taak zijn.”

Wat die taak betreft. Over de vraag of Van Regteren de voorgaande lijn doorzet of mogelijk een andere koers gaat varen, is hij duidelijk: “Nee. Als lid van de Raad van Toezicht ben ik de afgelopen jaren al betrokken geweest bij belangrijke beslissingen voor de Amsterdamse balie. Daar sta je dus al achter. De deken is ten slotte geen solitair optredend figuur. De Raad van Toezicht is een collegiaal werkende organisatie, waarvan de deken slechts voorzitter mag zijn. De deken is eigenlijk een soort verlengstuk, zo je wilt. Bovendien geldt voor de kerntaak, het toezicht, dat dat consequent en eenduidig is. Het is dus niet zo dat er nu ineens een geheel andere wind gaat waaien omdat ik deken ben.”

Dat wil niet zeggen dat alles volledig bij het oude blijft, als men bijvoorbeeld kijkt naar de nieuwe beroepsopleiding die onlangs voor advocaat-stagiaires van start is gegaan. Van Regteren Altena is daar erg positief over: “Het is zo dat ik de stagiaire-opleiding lange tijd in mijn portefeuille heb gehad als lid van de Raad van Toezicht, zodat ik daarbij erg betrokken ben. Ik vind het ontzettend belangrijk dat stagiaires goed worden opgeleid. Het is goed dat daar veel tijd en aandacht aan wordt besteed, zowel door de stagiaires zelf als de kantoren waar zij werken. De toelatingseisen om in Nederland advocaat te worden zijn immers vrij beperkt. Het is daarom van groot belang dat de opleidingsfase deugdelijk in elkaar steekt. Daarin is een belangrijke taak weggelegd voor de Orde”. We informeren naar de meest in het oog springende aanpassingen. Van Regteren Altena: “De nieuwe opleiding is nu meer uitgesmeerd

over drie jaar. Daarnaast is er een logischer volgorde in de opleiding aangebracht. Gezien de enorme toename van regelgeving, en daardoor specialisatie die de laatste decennia heeft plaatsgevonden, is het voor de hand liggend dat de advocaat-stagiaire een zogenaamde leerlijn kiest: burgerlijk recht, bestuursrecht of strafrecht. Daarnaast kunnen de advocaat-stagiaires keuzevakken volgen, zodat het leerproces goed aansluit op hun specifieke praktijk. Alle vakken worden getoetst. Een veelgehoorde opmerking in het verleden was dat men een aantal dingen tijdens de opleiding leerde waarvan bij voorbaat vaststond dat de stagiaire daar nimmer wat mee zou doen binnen zijn of haar praktijkuitoefening. Dat wordt nu voorkomen met behulp van de leerlijnen. Onder het nieuwe format hoeft de stagiaire zijn of haar energie dus alleen nog te richten op aspecten die daadwerkelijk relevant zijn voor zijn of haar werk. Er is überhaupt meer aandacht voor praktijk, in aanvulling op bijvoorbeeld de al bestaande pleitoefening en praktijkdagen. Een voorbeeld daarvan is de praktijksimulatie.”

Aangezien de beroepsopleiding ‘nieuwe stijl’ nog maar net voor het eerst van start is gegaan, zal pas na verloop van tijd duidelijk worden of er mogelijk nog bijgeschaafd moet worden. Van Regteren Altena: “Ja, dat klopt. Er is voor de nieuwe invulling van het curriculum uitgegaan van schattingen qua tijdsbesteding aan bijvoorbeeld huiswerk en dergelijke. Er zal daarom met grote

regelmaat bij betrokkenen moeten worden geëvalueerd of die inschattingen reëel zijn. Daarvoor zijn de evaluatieformulieren die tijdens de opleiding worden uitgereikt van cruciaal belang.”

Traditiegetrouw blijft de Orde daarnaast ook een vinger aan de pols houden op de werkvloer, waar het op de opleiding en begeleiding van stagiaires aankomt. “Met het oog op de nieuwe opleiding zijn daarvoor wel een aantal specifiek gerichte vragen aan de tussentijdse- en eindstageverslagen toegevoegd, zodat de ontwikkeling van stagiaires nauwgezet kan worden gevolgd. Tegelijkertijd is het zo dat de leden van de Raad van Toezicht per jaar zo’n negentig kantoorbezoeken uitvoeren bij de kantoren in het arrondissement. Naast kantoororganisatie en andere kwesties, wordt er tijdens zo’n bezoek ook aandacht geschonken aan de opleiding van advocaat-stagiaires op het betreffende kantoor. Daarbij wordt overigens niet met de advocaat-stagiaires zelf gesproken, omdat die rechtstreeks contact kunnen opnemen met de hun aan het begin van de stage toegewezen mentor om eventuele problemen of andere pijnpunten aan te kaarten. Het contact Orde-stagiaire loopt dus via die lijn. Dat systeem werkt goed. Hoewel een mentor veelal vanuit de achtergrond opereert, is de ervaring dat deze vanuit diens positie veel kan betekenen voor de stagiaire, al is het maar om even te klankborden. Daar blijkt in de praktijk veel behoefte aan te zijn. Doordat in die behoefte reeds is voorzien, kan de Raad van Toezicht zich bij de kantoorbezoeken beperken tot de belangrijkste aandachtspunten, waarvan het aspect opleiding dus zeker een belangrijk onderdeel uitmaakt.”

Doordat de kantoorbezoeken ter sprake komen, is het bruggetje automatisch geslagen naar het onderwerp toezicht. De laatste tijd is daar natuurlijk veel over te doen. Van Regteren Altena zegt daarover: “De klachtprocedure behoort tot de kerntaken van de plaatselijke deken. Je moet beseffen dat de deken daarin als een soort van poortwachter

Hoe zit het nu ook alweer met de samenstelling van de Orde?

De Raad van Toezicht vormt het bestuur van de lokale (Amsterdamse) orde. De lokale deken is voorzitter van de Raad van Toezicht. Een belangrijk deel van het toezicht bestaat uit de klachtafhandeling en het informeren van advocaat-leden over van belang zijnde zaken voor de praktijk. Daarnaast is er een College van Afgevaardigden, dat bestaat uit 100 lokale en gekozen advocaten. Het College van Afgevaardigden oordeelt over het landelijk beleid van de Algemene Raad en de verordeningen voor de advocaten.

fungeert. De deken en de medewerkers van het Bureau reageren namelijk als eerste op een klacht, en proberen snel ‘eerste hulp’ te verlenen, bijvoorbeeld door een bemiddelingspoging indien twee advocaten het met elkaar aan de stok hebben. In de hele discussie omtrent het wijzigen van toezicht wordt vaak over het hoofd gezien dat bij elke klacht die bij de deken wordt ingediend actie wordt ondernomen. In veel gevallen wordt geprobeerd of bemiddeling door de deken een oplossing kan bieden”. Van Regteren Altena vervolgt: “Wij proberen zoveel mogelijk problemen op te lossen. Lukt dat niet dan wordt de klacht doorgeleid naar de Raad van Discipline. Een goed en veelvoorkomend voorbeeld van kwesties die wij proberen zelf op te lossen is de cliënt die klaagt over de advocaat-wederpartij. Als deken kun je de klager dan voorhouden dat de advocaat wederpartij gewoon zijn werk doet en nu eenmaal een ander belang dient. Dit natuurlijk net zo zeer als zijn eigen advocaat dat doet, zodat de klager zich niet persoonlijk aangesproken hoeft te voelen door de advocaat wederpartij. Wat dat aan gaat ben ik blij met de toezichtdiscussie en de aandacht die daarvoor nu bestaat. Het geeft de Orde van Advocaten allereerst de mogelijkheid misverstanden uit de weg te

Curriculum Vitae

- Advocaat sinds april 1980;
- Vanaf september 1985 bij Van Doorne;
- Per 1 januari 1988 partner bij Van Doorne;
- 2003-2006 lid van het College van Afgevaardigden;
- 2007: lid van Raad van Toezicht
- Met ingang van 30 oktober 2013: plaatselijke deken.

ruimen en het publiek uit te leggen hoe het toezicht in de advocatuur precies werkt. Hoewel het klacht- en tuchtrecht voor de advocatuur eenvoudig op de websites van de landelijke- en lokale Ordes is te vinden, bestaan daar toch veel misverstanden over, helaas ook in de politiek. De discussie rondom het toezicht heeft er wel toe geleid dat er harmonisatie heeft plaatsgevonden op nationaal niveau, wat tevens ten goede komt aan de efficiency en dus kostenbesparing op lokaal niveau. De lokale Ordes hebben op hun beurt inmiddels de goede dingen van elkaar overgenomen. Er is nu bijvoorbeeld sprake van een snellere en uniforme registratie van klachten.”

Overigens blijkt tijdens het interview dat de Amsterdamse advocaat braver lijkt dan men denkt. Van Regteren Altena geeft ons inzage: “Ondanks het feit dat Amsterdam bijna een derde van het totaal aantal advocaten in Nederland telt, komen er hier verhoudingsgewijs minder klachten binnen in vergelijking met andere arrondissementen. Mijn indruk is dat het feit dat hier ook veel transactie-advocaten werken daar debet aan is, maar dat is nooit onderzocht. Door de uniforme registratie komt hier meer duidelijkheid over.”

Van Regteren Altena is geen voorstander van extern “overheidstoezicht” op het toezicht op de advocatuur. Hij noemt dit een principiële brug te ver: *“Een van de kernwaarden van de advocatuur is immers onafhankelijkheid, vooral – of juist – ten opzichte van de overheid. Het komt bijvoorbeeld heel vaak voor dat de overheid als wederpartij in een zaak optreedt. In ongeveer 60 procent van de zaken is dat het geval. Vanuit die wetenschap is het niet te verdedigen dat de overheid daarnaast ook grip op de advocatuur zou hebben als toezichthouder. De overheid kan niet gelijktijdig twee petten op hebben.”*

In het verlengde van de plannen met het toezicht, blijven de bezuinigingen binnen de gefinancierde rechtshulp vanzelfsprekend niet onbesproken. Van Regteren

Altena laat weten dat dat eveneens een onderwerp is wat binnen de landelijke- en Amsterdamse Orde de gemoederen heel erg bezig houdt: “We zijn de bezuinigingen ad 40 miljoen euro van een paar jaar geleden nog aan het verwerken. Dat vertaalde zich in hoofdzak op de systematiek en kortingen op de vergoedingen, juist in het strafrecht. Daarvan hebben we destijds al aangegeven dat dat het maximum was wat we konden hebben. Met de nu voorgestelde nieuwe bezuinigingen met 85 miljoen euro wordt de gefinancierde rechtshulp en daarmee de toegang tot het recht op ontoelaatbare wijze aangetast. *Met name in die gevallen waarin een basale behoefte kan bestaan aan gefinancierde rechtshulp, zoals bij echtscheiding, voogdijzaken, arbeidszaken en sociale verzekeringszaken moet in die behoefte blijven worden voorzien.* Dat geldt zeker in een tijd

waarin steeds meer mensen het financieel moeilijk hebben.”

Met de toezichtsplannen die ‘pending’ zijn en de strenge bezuinigingen binnen de gefinancierde rechtshulp, kan gezegd worden dat Van Regteren Altena het dekenschap op zich neemt in roerige tijden. Mede dankzij de stevige basis die door Kemper en zijn voorgangers is gelegd en de staat van dienst van Van Regteren Altena heeft het Amsterdams Balie Bulletin er alle vertrouwen in dat deze prangende zaken in goede banen worden geleid. Namens de redactie danken wij Germ Kemper voor de wijze waarop hij zich jarenlang voor de Amsterdamse Balie heeft ingezet. Daarnaast feliciteren wij Van Regteren Altena van harte met zijn benoeming tot de nieuwe plaatselijke deken. Wij wensen hem heel veel succes toe. ■